

Table with 4 columns: თვე (Month), მან. კ. (Days), თვე (Month), მან. კ. (Days). Rows include months from 12 to 7.

# ივერი

გაზეთის დასაყვებად და გროს განცხადებად... მისი მფლობელია: ნიკოლოზი მარტოვიძე

1877-1888 საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი 1877-1888

### წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებისა

სასარგებლოდ გამართული იქნება მუშაბაიში  
**ლატვარი-აღლევრი**  
აზრილის დაძლევა ან მისის დაძლევა.

ინტ კეთილ-ინებებს და რამე ნივთს შემოაწირავს საზოგადოებას, ესთხოვთ გამოგზავნის ან ოღაც თაღვლის ასულის ქნ. ქვევებისა სახელობაზე (Ново-Вербовная ул., домъ Зубалова, № 9), ან წერა-კითხვის საზოგადოებისა კანცელარიაში (Дворцовая ул., Караванъ-Сарай Земельн. Банка, №№ 109 и 110).

ალექსანდრე ივანეს ძე სარაჯოვი, ალექსანდრა ქრისტიანეს ასული სარაჯოვი, ქნ. ციფრე გრიგოლის ასული ამირაჯიბისა და ქნ. დარა გრიგოლის ასული თომაროვისა გულთადას მწესობითა დაწვევითა და მისობით გარდაცვალებას პირველად — ბიძისას, მეორედ — მისისას და დანარჩენი — მისისას, ცისლი გრიგოლის ძის სარაჯოვისას, და სთხოვენ მოამბედნენ მისებულებას განსაკუთრებულად ორბაბის, 28 მარტს, დღისას 10 საათს, ხსალ-ბეუთოვას ქუჩაზე, კლამარზოვას სახლში. წირვა იქნება კალაოუხის კვედესაში, რომლის გლავანსაც დასაფლავებენ განსაკუთრებულად.

ხსალ-ბეუთოვას ქუჩაზე, კლამარზოვას სახლში. წირვა იქნება კალაოუხის კვედესაში, რომლის გლავანსაც დასაფლავებენ განსაკუთრებულად.

ტფილისი, 26 მარტი

რამდენჯერ თქმულა, რომ ჩვენნი ქვეყანა, ერთი წარმოადგენს მრავალს საჭირო და საინტერესო მასალას ყოველ გვარ მეცნიერებასთვის; რომ საფუძვლიანად შესწავლას, მაკეთილად, ჩვენის ზნე-ჩვეულებისა, რწმენისა, ციფრებისა ურთიერთობისა და სხვანი, მოკვნიენ ნათელს რომელსავე რთულს და დღემდის გამოურგვევდეს საკითხავს მეცნიერებისას. ყველგან, სადაც დამკვიდრებულია აზრი, რომ ყოველ მხრივ შესწავლა გაცთა ცხოვრებისა, საჭიროა ამყრებლობისა, მეცნიერებისა და თვით ცხოვრების წარსამებლობისა.

## უაღესონი

მეცნიერებისა

ჩვენ თვით-მმართველობა.

ჩვენ ჯერ ნუ გამოვუდგებით ცალკე სურათების ხატვას შესახებ იმ ბედნიერ კაცთა, რომელთაც იმოდენი ნდობა და სახელი მოუპოვეთათ ტფილისელთა შორის, რომ დღეს ქალაქის საბჭოში სხედან, ვითარცა წარმომადგენელი თაყის ამოჩრჩეულებისა, ვითარცა ხმოსანი საბჭოში, ამ ხელად დავეყრდნენ საზოგადო სურათისა, და ეს საზოგადო სურათიც წარმოკვიდრდეს მხოლოდ იმას, რომ ითქმის ყოველს ხმოსანს აქვს პავლისურით სურვილი და მხოლოდ სურვილი ქალაქის კეთილდღობისა სამსახურისა. ამ სურვილით იწყება საქმე, როდესაც ხმოსანი შემოსილვამ ფეხს საბჭოში, და ამავ სურვილითა თაყედა, როდესაც იგივე ხმოსანი შემოსილვამ შემოსილი გადის საბჭოს კარებში და ბარგად თან მიჰქვს ის ვაჭარი, რომელიც დაეღწეება ხოლმე კაცს, როდესაც ჰკრძობის, რომ სურვილი ეგრ შემოსილვას, თითქმის ვერც-კი მიუახლოვდეს, პირვე-

ლიანი ვადიარათ, რომ სხენებული მოიანგარიშოს, ვაზომამს, გამოაზრი მეტად გავრცელებული და მკვიდრად დანერგილი იყოს და რომ იმის განხორციელებას მისცა-და-მინდვს გულ-მოადგინედ მივსდევდეთ.

მართალია, ეს რამდენიმე წელიწადია, რაც ზოგიერთნი შეუდგნენ ჩვენის ზნე-ჩვეულებისა და რწმენათა შესწავლას, აქა-იქ სხვებმაც მისდევს ამას მაგალითის და იმედივ არის, რომ ამ ნაირი შრომა კიდევ უფრო იმატებს, მაგრამ ამას მიხედვ არ უნდა დავჯერდეთ, რადგანაც ჩვენი ქვეყანა მეტად თავისებური და მდიდარია სხვა-და-სხვა მასალით და თვისებით; ბერეფე იხივ უნდა მოვიხსენიოთ, რომ იმ გვარი შრომამ, რომელიც არა ხელმძღვანელობს არც სიერთა დედა-აზრითა და არც სიერთა გამოარკვევის შრომარებითა, ნაკლებად ნაყოფიერია, იმიტომ-რომ არა-შთანხმებული მეცადინეობა ადამიანს, მწერლობას მრავალს ძალ-ღონეს აყარავნიებს, რომელიმე დასი, რაოდენობით მცირე რაოდ იყოს, თუ განმსჭვადუნდეს ერთის დედა-აზრითა, თუ იმის წვენი შთანხმებულნი არიან ერთის შრომარებითა და თუ იმათ გამოარკვეული და შესწავლილი აქვს საგანი ცვლევისა, მაშინ იმათ შრომა ბევრად უფრო ნაყოფიერი იქნება და იმათი ძალ-ღონე უნაყოფოდ არ ჩაივლის. საქმეც ის არის, რომ ადამიანს, საზოგადოებამ თავისი ძალ-ღონე გ-

ხოლმე იარაღი ძირს და მიიღონ წინადადება გამოცემისა. ბევრი ხმოსანი ისე მოდის საბჭოს კრებაზე, რომ სიაც არ გაუსინჯავს, რა და რა საქმე უნდა განაჩინოს კრებამს. ამა სიად იხივ დაქვემდებოთ თვით-მმართველობის საბჭო, რომ თითქმის არ ეინ იგის, ხჯად და ზეგარა მოკა და რა იქმისას, რა თქმა უნდა, თავის სიტყვას და აზრს საბჭოში მარტო ის გაიყვანს, ვისაც საგანი შესწავლილი აქვს და ემის იმის სიგზმე-სიგანე.

ამ სხით, ვისაც ტფილისის საბჭოსათვის თვალ-ყური უდევნიბა, ის აჭარბად დანახდა, რომ ქალაქის გამგეობა არა თუ მარტო აღნა-სრულდებლია თვით-მმართველობის განზარხლებლისა და ვანკარულებისა, არამედ იგი სული და გულია თვით საბჭოში, იგი ხელმძღვანელია გვა-მჩვენებელი საბჭოში.

რა თქმა უნდა, შემთხვევის ბრალი არ არის, რომ გამგეობა მუყაითად ეჭვარება ქალაქის ავლა-დიდებას, ქალაქის განკარგებას და იმის კეთილდღობას. რასაკერეცია, ხმოსანებმა იცოდნენ, ვისაც იჩვენდნენ და აბარებდნენ ქალაქის საქმეთა წარ-

მოიანგარიშოს, ვაზომამს, გამოაზრი მეტად გავრცელებული და მკვიდრად დანერგილი იყოს და რომ იმის განხორციელებას მისცა-და-მინდვს გულ-მოადგინედ მივსდევდეთ.

ჩვენის ყოფა-ცხოვრების შესასწავლად იხივ ორგანიზაციას საბჭიროა, და ამის უქონლობამ დიდი დაბრკობა ადამიანს ჩვენ მიერ თვით-შესწავლას. მაგალითად, ავიღოთ ხალხის პავზის ნაწარმოებთა შეყრება და შესწავლა. დღემდის არც ერთი ხეირონი ხალხის პავზის გრეხული არა გვაქვს, მრავალი რამ ჯერ კიდევ ჩაუწერილი და გამოურგვევია. ხალხური ზეპირი, თავისებურად გარდაქმნილი „მუფისი-ტუასანი“, რომელიც მრავალი საუკუნეა, რაც ხალხი მღვერის საქართველოს სხვა-და-სხვა ადგილებში, მხოლოდ დღეს მოგვაგონდა და აქა-იქ რამდენიმე ნაწილზე შეგვრბობთ, მაშინ-როდესაც ზოგიერთ შემკრებლებს ბევრი ისეთი რამ შეუერბობთ და ჩაუწერილია, რასაც თითქმის არავითარი მნიშვნელობა არა იქვს ერის გრძნობა-გონებისა და თავ-გარდასავლის შესასწავლად. მიუხედავრელობამ, აზრისა და შრომარების გამოურგვევლობამ შესაძლოა ბევრი რამ საგულისხმოდ აღხობავს ჩვენის ცხოვრებამდგან. ვკრებთ,

მოგება. ვაფთვებოცა და პირადე უფრო იმ აზრისანი არიან, რომ ხმოსანნი არ მოსტყუდენ თვითნი არჩვენაში და სანდო კაცებს ჩაუვდეს ხელში ავი და კარგი ქალაქისა. მაგრამ ეს არა კმარად ხმოსანის მხრიდან. მიუღმა საბჭომ რამ აიღო და ყველაფერი სამ-ოთხ კაცს მოახვიე კისრზედ, თურდაც ამ კაცებს არავითარი წუნი არ მოეცნებოდებოთ, — ესეთი საქციელი ყოინაღმდეგება თვით აზრსა და ღირსებას თვით-მმართველობისას. თვით-მმართველობის მოქმედება აზრებული უნდა იყოს უმეტესობის ცოდნაზედ და გამოცდილებზედ. თუ-კი ყველაფერს ორი და სამი კაცი მოიფიქრებს და ვაჭარს კეთებს, მაშინ დანარჩენი ხმოსანნი რიგის მოლაგნი უნდა იყვნენ და არ ითვინ უნდა დაიარებდნენ კრებაზედ ხოლო ღრმა აზრი ქალაქის თვით-მმართველობისას არის, რომ იარისა და ამის კაცის ცოდნა და გამოცდილება თავის დღეში ვერ შეეძლება ორმოცსა და სამოცს კაცს დამოკიდლებას, ბევრი-ბევრი, მცად დინებობას და ცოდნას, თუ-კი ეს სამოც კაცი სინილისიერად ვაჭარბა თვის მოვალეობას საზოგადოების წინაშე და ქალაქის საქმე ისე აქვს

თვითნი „ვეფხისტყაოსნის“ მაგალითი მეტად აშკარად გვიჩვენებს, თუ რა ადვილია გაცემთვადი ვერ მოკვრის ფრიად საინტერესო გარემოებას, რომელიც შეუძლიან მრავალი რთული საკითხი და უდვიდრის კრთობისა და ისტორიისა. ამ გვარ გარემოებისათვის-კი უფრო და თვადი არ გვითხოვება და სხვა-და-სხვა დღე-სენი, ზოგჯერ მეტად მცირედის მნიშვნელობისა, ზოგჯერ საუკვოცა, გულ-მოადგინედ ჩავვიყრის და გავვიზიარებთ. რას მიუწერება ამ გვარ თან სამშუხარო და თან სსსცილო გარემოება, თუ არა იმის, რომ ჩვენ, როცა ხალხის პავზის ნაწარმოებთ ვაგროვებდით და გასწავლობდით, არც გამოარკვეული აზრი გვქონდა და არც შრომარება ძიებისა. ვიცოდათ მხოლოდ ისა, რომ ხალხს საუკეთარი პავზის აქვს, რომ საჭიროა იმის შესწავლა და ამიტომაც რასაც უფრო მოგვრავდით, იმას ჩავსწავდით, ვითარცა ნამდვილს განძს ხალხის პავზისას. ჩვენ ამით იმათ-კი არ ვუსაყვედურებთ, ვინც შრომა დასდდა და შექმნიდნამებრ სამსახურთა გაუწის ჩვენს მწერლობას, შირ-იქით, დიდი მადლობა უნდა ვუძღვნათ; ჩვენი აზრი ის არის, — იმ მემკვიდრეთა გუნდს გამოარკვეული შრომარება რომ ჰქონდა, იმათი სამსახური და დავაწილი ათჯერ მეტო იქნებოდა. გამოარკვეული შრომარება რომ ჰქონდა, იმ შრომარებაში აუცილებლად მოქმედებდა

გულზედ მოქმედებელი, როგორც საკუთარი საქმე. და ამა ცხლანდელი გაქირება ქალაქისა იმ არის, რომ თითო-ორი კაცის ვითარად, ყველას მხოლოდ სურვილი აქვს სამსახურისა და ამ სურვილის განსახორციელებლად იმის მეტს არასა მხმარობს, რომა სთქვას რავე.

კარგად მოგვსენებთ, რომ რამე რწმენითა და ცარიელ სიტყვების რაზა-რუხით ვერ არსად საქმე არ გვეთვლება. საკმარისი არ არის, რომ ხმოსანი არა ჰლომდეს აჭკრას რამ ქალაქის ავლა-დიდებას, არა კმარა, რომ არ მინდობოს და ქალაქის საცხოვრებელი თავის ჯიბეში არ ამოაყოფინოს თავი, არა კმარა, რომ ემტებოდეს ქალაქისათვის ყოველი სიტყვი და რიგინი ვანწიარობლება, და თვითონ-კი ხელსაც არ ანარჩევდეს ამისთვის. ასეთი თვისება ჩვენის ხმოსანებს არის მხოლოდ არაჩაბობის ღირსება, და მიზნული ეს არაჩაბობა, რომ ქალაქის საბჭო ისე ვერ ემსახურება თავის მოვალეობას, როგორც სასურველია, და ამიტომ ითითქმის ვერაფერში ემსახრება გამგეობას.

\*\*\*

უშთავრესად აქ უნდა ვეძებოთ მი-



ამოიღო ხანჯალი და ამ ქარ-  
ველს ჯარისკაცს ისევ უშვებო  
და, კარგია კიდევ, რომ ტანისცმე-  
ბის საყვირად დაბარკობდა და ხან-  
ჯალი მაგდნად ეღვრა მიატანა,  
როგორ იქვე სულს გაფრთხობინებ-  
და, ამ კაცს სივრთი ძალიან აქვს  
საქმიანი და წესი. დამპყრობი ლეკი  
დააპატიმრეს და ამ საქმეზედ  
ამოიბეჭდა დანიშნული.

**„Новости“** ამბობს: რადგან  
საქმიანი დიდძალი ენობრივი და-  
სახეობა, ამიტომ წყლის ამირ-კაცე-  
ბის რეინის გზას ნახევარ მილიონ  
მანთზე მეტი შემოსავალი ექნება,  
როგორც უარსა ჰქონდა.

25 მარტს, პოლიციის მე-7 ნაწილ-  
ში, მინდორზე, რეინის გზას ლიანდაგის  
ქვეშ, იპოვეს გვამი ვიღაც უცნობი აცო-  
ბის, რომელიც, როგორც ეტყობოდა, ადგი-  
ლობრივი მესაქონელი უნდა ყოფილიყო.  
გვამს ეტყობოდა, რომ მალ-დატანებით იყო  
მოკლული ეს აცობი. მოკლულის ვინაობის  
დამსჯერად და დანაშაულის ადამიანურად  
დინს-ძიებას იწყებდა.

22 მარტს საპრესიოს ქვეშავედ  
მყოფი იდარს აგურანის ქუჩაში ნაპოვი  
უცნობი აცობი, რომელიც ზეგანად დიდი  
და დამპყრობი, აღმოჩნდა ტუფისა და მტე-  
რისა და მტეხის გულზე, რომელიც ზეგან-  
დად დატანებული იყო და  
საქმიანობა დასრულდა.

**სასამართლოს მართვა**

(ბ-ნი კეჭელის და დანაშაულის საქმე)

23 მარტი  
(შუაღმწე)

მოწყობების გამოკითხვის შემდეგ  
სიტყვა წარმოსთქვა დანიშნულის ე-  
ქიმიან, ბ-ნი პოლიტიკური. პოლი-  
ტიკური და დანიშნულების სიტყვა შემ-  
დეგ: კეჭელმა უპიზნოდ და უსაბუ-  
თოდ შეურაცხველი დანიშნულები, რომ-  
ელიც ამისთვის არავითარი საბაზი  
არ მოუტია. მოწყობების ჩვენებებიდან  
\*) იხ. „ივერია“ № 63 და 64.

არა სჩანს, რომ დანიშნულის ვისთვის-  
მე ვინაზის ემეგნებინას კეჭელის წე-  
რილობი. დანიშნულება უნდა ისინი  
მხოლოდ იყოს. დ. ერისთავს, ისიც  
შემთხვევით, „კრუტეკში“, და აკაცი  
წერილობით, რომელიც სიტყვა: „**ნობ.**“  
**ნობ.**“-ის რედაქციის უნდა იყოს და  
კეჭელის, ჩათა ვაიგოს, თუ  
რა კაცია კეჭელი. აქედანა სჩანს,  
რომ დანიშნულება ერისთავს და წერე-  
ბის მხოლოდ იმისთვის უნდა იყოს  
წილის წერილობით, რომ თავი გაემა-  
რებინა და არა იმისთვის, რომ  
ამა და წერილობით ამონაწერი  
დავლები გაეცემოდნენ. დანი-  
შნულების თითონ არ ამოუწერია ეს დანი-  
შნულები და მათხალისს კიდევ წერილობ-  
ში წაიკითხა. აქედან ნათლად სჩანს,  
რომ დანიშნულება არაა ჰქონია  
კეჭელის წერილობით გამოძღვენება.  
კეჭელი კი დანიშნულება ამხილებდა  
თავის წერილობით „ნობ-ნობი“ და  
ისინი ბრალს სდებდა, რომელიც  
დანიშნულებს არ ჩაუდენია. სხნებულ  
წერილობით მოხსენებული იყო, ვითომ  
დანიშნულება არაა ენობრივად არა სი-  
ნდობიერად აწარმოებდა ხილრბე-  
გიშვილებისა, ბაქრაძის, მდივანისა  
და თუნბაივის საქმეებს. როგორც  
სხვადასხვა საბუთებიდანა სჩანს, ხი-  
ლრბეგიშვილების საქმე დანიშნულებს  
არ უწარმოებია და ვადწყვეტილი  
იქნა სასამართლოში. სხვა საქმეები  
დასაწყის არა სჩანს, რომ დანიშნულებს  
რამე დანაშაულობა ჩადენოს. ბაქ-  
რაძის საქმის გამო საჭირო ქალღ-  
ღები კეჭელს დაუწერია და არა დ-  
ნიშნულებს. ეს იქედანა სჩანს, რომ  
ერთი ქალღღი კეჭელის ხელით არის  
დაწერილი და იმისთვის ხელით შესწ-  
რებულა.

კეჭელი თავის წერილობით დანი-  
შნულებს ბრალს სდებდა იმას, ვითომ  
დანიშნულება იფადა ჰქონდებოდა მე-  
პატრონეებისაგან მამულებსა. ეს დანი-  
შნულება არ არის, პირ-იქით, დანი-  
შნულება ის იქნებოდა, რომ დ-  
ნიშნულება მეპატრონეებს არ შეე-  
-

კრებოდა და იმოდენა ფული მიე-  
ცა, რამდენსაც თხოვლობდ-  
ნენ. მაგალითად, ბაქრაძის თათვის  
მამულები, რომელიც შეიცავს მხო-  
ლოდ 84 ოთხ-კუთხს საყვანს, დაფასა  
125,000 მანათი. კომისიამ დაფასა  
4,000 მანათი, ბ-ნი გუბერნატორმა კი—  
1,400 მანათი. დანიშნულები არა  
სჩადიდა დანაშაულობას, არამედ  
კეჭელი, როგორც იმის წერილობით  
გვიტყობს. კეჭელი წერილობით  
საშუალებით სხვას ჰქონდა იმისა-  
თვის, რასაც თვითონ სჩადიდა.  
ამის საბუთის ის გავრცობა, რომ  
კეჭელს სრულიად უფასოდ შესძინა  
კრინის გზას 7 1/2 დენიკანი მიწა,  
თუმცა მამული ეკუთვნოდა სხვებს,  
და არა იმით, რომ მამული მამულის  
უფასოდ დათმობა შესძინდნენ რეი-  
ნის გზას. იმ წერილის ფასი, რომე-  
ლიც ერთს ამბობს და მეორეს ჰმოქ-  
მედებს, ერთი გრაზია.

რადგან არავითარი საბუთი არა  
გვაქვს იმისა, ვითომ დანიშნულებს გე-  
გეტირებინას კეჭელის წერილობით,  
და მხოლოდ განაზრახა ჰქონდა თა-  
ვიდან ავტობიუსა უსაბუთო მნი-  
შელობა კეჭელის მხრიდან, მე ვითხოვ,  
რომ სასამართლომ კეჭელს განუთი-  
ნოს კონანინური სასჯელი.

ბ-ნი სანატორიანა. კეჭელი ისეთი  
მწარალი არ არის, როგორც პოლი-  
ტიკური ბ-ნი. კეჭელი ვერ უშე-  
წილია მწერალია, რომელიც მარ-  
ჯვე კლამი აქვს, და რომელიც, თუ  
ეცდება, შესაძლოა კარგი პუბლიცი-  
სტი დაწეროს. თუ არ ეცდება, ადვი-  
ლად შეიძლება, რომ კეჭელს სრუ-  
ლიად შემოეღიოს სასწრაფო მხა-  
ლა. შესაძლოა, რომ მწერალი ცხო-  
ვრებაში არ არსებობს არ მისდევს, რა-  
მელსაც მწერლობაში ჰქონდა, მა-  
გრამ ეს იმის საბუთი არ არის, რომ  
ვინმე იმისი კერძო ცხოვრება გამო-  
ამჯღავნოს და, სხვათა შორის, იმი-  
სი კერძოდ მინაწერი წერილები გა-  
ვრცელდეს. ზნობრივადაც და კანონი-  
ერადაც აღკრძალულია სხვისი წერი-  
-

ლობის გამოკვეთება ერთსა და იმავე  
დროს მიმწერისა და მიმღების და-  
რინა მისდევს. დანიშნულება განაზრ-  
ხვებდა კეჭელის წერილობით აკაცი წე-  
რეთებს, რომელიც კარგ ვანუკი-  
ბილსა არა ჰქონდა კეჭელთან, რის  
გამოსაძიებელი დანიშნულები იმდენ უნ-  
და ჰქონდა, რომ კეჭელის წერი-  
ლობით დანიშნულებს სასარ-  
გებლოდ გამოეყენებოდა. ამით ის-  
კი არ მინდა ესთქვა, ვითომ მართა აკაცი  
წერილებს სჭირდეს ზნედ სხვისი  
წერილობის გავრცელება, ეს სისუსტე  
და ნაკლებეანება საზოგადოებრივ უწყ-  
ნა ადამიანს სჭირს. რაც შეეხება  
ბ-ნს მანათელს, უნდა ესთქვა, რომ  
მანათელს ისეთი საბუთო ადგილი  
უწირავს საზოგადოებაში და იმდენად  
განათლებული კაცია, რომ არ იკა-  
ვრდება ვინმე უცდილ რამ გე-  
ვრცელებს. ამიტომაც კეჭელს ექ-  
ვი არა ჰქონია, რომ წერილობით  
დანიშნულება განაზრახა გავრცელო-  
ბოლტარაკში სიტყვა, რომ იმ მწე-  
რლის ფასი, რომელიც ერთსა  
სწერს და მეორეს ამბობს და სხვას  
აზრავს იმ დანაშაულობას, რომ-  
ელიც თვითონ სჩადის, ერთი  
გრაზია. ამას ის შემძიან ეუბა-  
ნებოდა, რომ ერთი გრაზია იმ ნა-  
ფიც ექვლის ფასიცა, რომელიც და-  
ნიშნულების მოქმედობს, თუ ვინ-  
მე ცხოვრებაში არ მისდევს აღიარე-  
ბულს და დადგინოს კანონებს ზნე-  
ობისა, ეს კიდევ იმის საბუთი არ არის,  
რომ იმას ნება არა ჰქონდეს სხვისი  
ნაკლებეანება ამხილობა. მაგალი-  
თად, მე ზოგჯერ ზომავს გარდამე-  
ტებული კახური ლინია დამოლეცია  
და საზოგადოებაში ვყოფილიყავ, მა-  
გრამ ეს იმის საბუთი არ არის, ვი-  
თომ მე ნება არა მაქვს, სხვები ემა-  
ხილო ლინის გარდამეტებულ სმი-  
სათვის.

დანიშნულები მით უფრო გასაკი-  
ნებია, რომ იგი ვერცხვდება მხოლოდ  
ზოგიერთ ადგილებს კეჭელის წერი-  
ლობისა და ამით ასხვეფრება და

პრეცედენტი წერილობის შინაარს. მაგ-  
ალითად, ჩემს წერილებს რომ ამ ნა-  
რინად მოეცნენ, შესაძლოა ვინმე  
სთქვას, რომ ხანატურინი უსინდი-  
სო კაცია.  
ამ დროს ვილაქამ საზოგადოებრი-  
ვად წამოიძახა: „ვანა ტყუილია?“  
ამ შემთხვევის გამო ხანატურინმა  
გამოაცხადა მოსამართლის, რომ არ  
შემძიან სასტყვა გავაგრძელო იქ, სა-  
დადასე მეგობრებისა; ამიტომ ვითხოვ  
საქმე გადაიდგას, თორემ შესაძლოა,  
მეც ისეთი საქციელი ჩადენიო, რო-  
გორიც კეჭელმა ჩადინაო.  
(შუაღმწე იქნება)

**უცხოეთი**

**მადრიდი. 14** მარტს იმპერატრი-  
ცა ეპიტარამ იმსხვდა 17 დეკტემბრის  
სამადლო და საქალაქ-მოქმედო საზო-  
გადოებისათვის, რომელიც იმპერატრი-  
ცის მფარველობაში არის. იმპერატრი-  
ცამ დაუტყვევებ უფროს შედეგად.  
ჩემი პირველი და მადლი დანაშუ-  
ლებს მოკავალბას ჩემს ავადმყოფი  
მეუღლის წინაშე. 26 თებერვას ჰქო-  
ნა დანიშნულებს ზედ დანთო ის მ-  
დალი და მხედა ჯალდებულებსაგან, რომ-  
ელიც ვითარე უნდა მისულებს ზე-  
შისა დღეობისა. გულისა და სუფთ  
გულევი ამ მხალს მოკავალბას, რადგან  
დღეობისაგან ვარ პრესისა და იმპერატ-  
რიცა გუმბანისა. ჩემს მძალას და ღო-  
ნეს არ დაეპყრება ამ მოკავალბას შე-  
სასრულებად. ჰქონდა ჩემს საზოგადო  
მოკავალბას მძიმან ზნობრივი და  
გარეზრები წამახტება დედისა სქესისა,  
შესურს ავადმყოფობისა, კეთილდღეობ-  
ებისა და მამულებსა მდღეობისათვის შრო-  
მისა და შრომისა საშუალებათა და  
ესაგან, იმედა მქვს, ზეგანისა და  
ჩემის ქვეყნის კეთილ ქალთა დანაშ-  
რებით უფრო უკეთესად შეკრებულ  
ამ ჩემს მოკავალბას, ვიდრე ჰქონდა გა-  
სრულებად. მე შეთან, რომ უხადესა

მტარიც ორნივე შარალში არიან. რაც  
უნდა იყოს, როცა მე მტარი და  
მწარმოებელი ერთმანეთს პირდაპირ,  
უშუა-კაცოდ შეხვდებიან ადგილ-  
მობისათვის, ორივენი ხეირში არიან.  
აქედამ ცხადია, რომ ვინც რომელიც  
მეტი გზით ან ერთს, ან მეორეს ცო-  
ბად თუ შეხვდა ამბოჯობებს, ის ქა-  
ლაქისათვის, როგორც მუშტარისათვის,  
სასარალი საქმესა სჩადის. რაც უნდა  
სთქვან, ყოველივე ბაგი, დიდა თუ  
სატარა, ამ შემთხვევაში მხოლოდ  
გამსიდედლასა და მსიდედლას,  
და განა ეს სასურველი უნდა იყოს  
ქალაქისათვის... სასურველი-კი არა,  
პირ-იქით, ქალაქი უნდა ცვალოს, რაც  
შეიძლება მომეტებული გზა გაუხსნას  
სოფლებიდან საქონლის მოდენას  
და ამით მოპოვებისა და მეუჭარის  
ბეჭდვარი სახარის მისცეს ერთმა-  
ნეთთან პირისპირ შეხედვლისა.

ამ მხრით ორ-შალონიანი ბაგი, რომ-  
ელიც ცერე ადგილად აკვირეს სო-  
ფლებსა და აქედამ მოქალაქეს, თავს  
ეგრავრით ვერ იმართლებს.

მალიან ტყიდ ნიშანია, როდესაც  
საბუთო ამისთანა საფიავალბა წე-  
რობებს ეტანება ქალაქის შემოსავლის  
გასამდივებლად.  
გვ იმას ეტანება, რომ კაცმა ჰქონა  
დაუწყოს იმ ხელს, რომლითაც  
სულს იწვიდს პირში...  
სრულებით სხვა ადგილას უნდა  
შეგბოს საბუთი სახსარი, სულ სხვა

ლანის-ძიებით უნდა ასწიოს ქალა-  
ქის შემოსავალი, რომ მართალი და  
მეტიერი სამსახური გაუწყოს თვით-  
მმართველობის საქმეს ჩვენში და ქა-  
ლაქის გაუკეთებლად მარდის ნა-  
ბიჯით წაიყვანოს წინა. უნდა დად-  
გდეს იმედა გზას, რომელიც აქამდე  
აქვდა და რომელიც სრულებით უში-  
ზურა შიშით უმტყუნეს ამ ბოლოს  
დროსა. მართლაც რას შეუშინდა  
ჩვენი საბუთო ხილბის ვაკეებისა?..  
მილის წყლის გამართვისა? მეტი აქ  
რა ნაზა საშინაო? ისა, რომ ფული  
დაინარჩუნა? მაშ რომელიც საქმე გა-  
კეთებულა უხარჯად? და თუ დაი-  
ხარჯა, ამით საშუალოდ დიდიუბა  
ფულიმ? სრულებითაც არა! ჩვენი  
გზებთან, რომ ხილბი დღე-ღამე  
მომეტებული შემოსავლის იმედა  
და ტვილის განზე გაწევის საქმე,  
რომელიც ამ ხილბება უფრო აჩქა-  
რა, ხომ უფრო გადიდდეს ამ შე-  
მოსავლისა. არავინც მილის წყალი  
თანდისთან მუშტარსა შუაულობს და  
არ გაიღებს ერთი წელიწადი, რომ  
შემოსავალი წლიურ ხარჯსა და მფა-  
რავს, ვალისა და სარგებლის წლიურ  
დასახლასა და იქნება პირველ წე-  
შობიერ ცოტა მეტიც ვადამიჯობს ამ  
ხარჯთ-აღირისებსა. ვინდა კიდევ რომ  
ჩვენი წინასწარი თქმს არ გამართლდეს  
პირველსავე წელსა, ვინდა მეორედ  
მესამე წელიწადშია ცერე შესარულს  
მთელი წლიური გადასახადი,—მეტი  
ხომ ამჯერა, რომ მოგება უნდა მი-

სცეს ქალაქს! განა ამისთანა რთულ  
საქმეებში მეორე დღესვე კალითა  
ხვედნე ფულსა და სტანდენ ზანდ-  
კებს!.. მართა ბრმა კაცს შეუძლიან  
ამისთანა საქმეებს პირველს დღესვე  
მოსიხობის თაენიცა და სარგებე-  
ლობა...  
აი აქ, ამისთანა გამოსარჩომ საქ-  
მეებში, უნდა ეტყობს საბუთო თაენი  
სიღინე, ძლიერება და წყარო გა-  
მიღებებისა. განა ცოტას მოიგვბდა  
ქალაქი, რომ ვალი ავიღო და სტენ-  
სავალი არ ჩაეღო. ვიღაც უსახელო  
კომპანის ხელში... განა დღეს-კი  
ცოტა შემოსავალს მნახავს, რომ  
ან გამოსიხობის იმედა კომპანისაგან,  
ან სხვა ახალი გზებით გაიყვანოს!  
ცოტა შემოსავალსა მნახავს, რომ  
მილის ქალაქისათვის ელექტრონის  
განათება ინიველს და ესეც სხვის  
ხელში არ ჩააღოს! ცოლვე თვის  
ქუჩებს განათების, ცოლვე მაღაზიებსა  
და სახლის პატრონებს მიჰყიდოს  
სინათლის-ამათი ერთ-ნახევრად მინც  
იფედ-ღეუგდობად განათება, თვით-  
მმართველობასა დიდი შემოსავლის  
მეტიერად და თვით ქალაქი ყველი  
განსწობს ღებში მკლავდ მოკიდებ-  
და ფესსა. გარდა ამისა, ტვილისა  
ბეჭეტი მწევი აქვს მტკიცის უმწე-  
ლებზედაც და სხვა რიკიან ადგილ-  
განაღებად. ამისთანა მიწების ხერხინ  
ამოიყვანება გათარეველ ქალაქის  
შემოსავალს. ამასაც რომ თავი და-  
ნებოთ, ეს აზანობის ხომ ერთ-თავად  
აქედან ტვილისა, თუ-კი საბუთო  
ინხარებად ქალაქს და ევროპულად  
მოაწყობდა და ამიერვასს და უშეველ-  
ეობას სარგებ.

ვინ ჩამოსთვლის, რამდენი სიგე-  
რე შეუძლებს საბუთს, თუ-კი იგი  
არ დასჯერდება მართა სურვილს  
სამსახურისა და მართა სინდისი-  
ერად შეუძლება თავის მოვალეო-  
ბას... მაგრამ დღეს ისეთ უშიდო  
ყოფარების დეუტოკენია და ვერ უთ-  
ქვამს ამა-და-ამ საგანზე უნდა ვთე-  
ლოთ ხარჯო. მაშინვე პირში შეუ-  
ძიან: ამა სად არის ფულიო!—ფუ-  
ლი თუ არ არის, კრდილ, ნღობა  
ხომ არის. თუ-კი ვერცა კაცს, რა-  
მელსაც ნღობა აქვს, არავინ უთარ-  
ხავს ვალის აღებას, ოღონდ მოგე-  
ბიან მართა დანაზრას, განა მთლი-  
ქალაქს ვინმე უნდა აიფედეს—ვალე-  
ბი რად აიღეო, თუ ისიც გამოსარ-  
ჩომ ამ ქალაქისათვის საყვილობა სა-  
ქმეს რამეს მოახმარებს!  
ერთის სიტყვით, დღეს ჩვენი საბ-  
უთო ისე ჰმოქმედებს, თითო-კი არ  
იკლავს არც ალბე-მიცემობის სიმედი  
არც წარმოებისა. თითქმის ყოველი  
ხმოსან-კი უნდა, დღისი წინაშე,  
რომ ტვილის მიწერი სამთხედ გა-  
იძიქეს—ყოველი ქუჩისაზე რიკის  
გზა მუშაობდეს, ელექტრონის მნი-  
შეობა და მთავრით კაშკაშე გამკრდეს  
მილის ტვილისა, მოქალაქენი  
სიტყვიდნენ კარის თვატრებობა და  
სტრუქტურა, საუცხოვო საყარბო იყოს  
გამართლო, რომ დატყუნება აღ-  
ბა მხოლოდ ქარვალბებში, ქუჩე-  
ბი ისეთი ქეთია ჰქონდეს მოკრე-  
წყლები, რომ თვით ნიღებების  
დროსა გაუტოლბინდეს ჩემს მზა-  
ბას, ყოველი ღარიბი ემსჯელო სა-  
სწავლებლებში იყოს გამწესებული ოც  
წამდე მინც, ყოველ მშინა და ლა-  
ქალსეული და მამოლო ლუბას ელ-  
ხედ.

როგს, ყოველ ავადმყოფსა ღდა ჰქონ-  
და, რომელიც საბუთს, თუ-კი იგი  
ერთის სიტყვით, ყველაფერი იყოს  
კარგად, უხვად და იფედ. ყველა-  
ფერი აქ ჩამოთვლილი და ამაზედ  
მეტეც უნდა ყოველ ხმოსანს, მაგ-  
რამ ისე-კი, რომ თითონ ამაზედ ხე-  
ლილ არ ვასძრას და არც არავინ  
განედლოს ამის გულისათვის ფული ახ-  
სენოს. რასაკვირველია, კარგი იქ-  
ნებოდა, რომ ამ საქმიან დრო-  
შია მოპოვებულდეს ნატურის თეა-  
ლი—რასაკვირ შეუკეთილი, ყვე-  
ლაფერი თვალის დანახამებზედ მე-  
ტიად მოგვრთმობდა. მაგრამ მძელი  
ის არის, რომ ცხლო თურმე არასად  
მოპოვებდა ეს ობერი ნატურის თეა-  
ლი. ცხლო მართა ცარიელის ნატე-  
რით აზარა კეთილბადა დღეამიწის  
ზურგედ. დღეს მხოლოდ შრომა,  
დასულოდ მეცადინებობა და ცოლ-  
ნა-ღადის ამ ცხოვრებაში, და  
ჩვენი საბუთი მართა მამონ გაუწყეს  
სინდისიერი სამსახურს ქალაქის გან-  
კარგებას, როდესაც ყოველი ხმოსა-  
ნი მიიღეს თავის სულსა და გულს  
მისცემს იმ მოვალეობის აღსრულე-  
ბას, რომელიც თვით-მმართველობის  
აზრით ტვირთობა აქვს ზურგზედ.  
ყველა უნდა ერთგულად ჩაქვას ამ  
საქმეში და ყველამ უნდა ერთმა-  
ნეთს მზარი მისცეს, რომ ქალაქის  
ყოფა მართა გამართლო და შე-  
მოსავალი მართებელი უნდა იყოს.  
თორემ ამ საწყალ ხალხის დაწოკე-  
ბით ევრავრთ ფრანს ვინ ჩვენი ქა-  
ლაქი, თუ თქვეც დამეთანხმებობი,  
მითხევილო, და ვერ-კი საამგირა  
მანძილს ვარიბენს წარმატების გზა-  
ქალსეული და მამოლო ლუბას ელ-  
ხედ.

დანიშნულება დაელოდოს დაუდარებლად...

საზრუნავთი. მან რთავს უფროსი ერთს წვეულებას...

წყვილი ამები

გერმანულ გაზეთ. «Tages Rundschau»-ს სწერს...

გერმანიის დანა ბეჭედი სისრულად...

ბრუსელში დაბეჭდილი იმპერატორ ფრედრიხის...

ქრისტიან-გერმანიის სყოველთაო გაზეთში...

თუ ეს ჩემი თხოვნა თქვენთვის სავსებით არ...

საინტერესო ამავსე განმარტებები პარიზის...

ღებუმა

25 მარტი

306. «Neue Freie Presse»-ი სოფელ კორუსპონდენტს ამას წინა...

ბერლინი. ეკლესიის გაზეთი ამბობს: ბერლინის...

ზარდა აქეთ პრინც ბატენბერგს შერთან პრინცესა...

26 მარტი

პრინცი პრინცესა ბატენბერგს შერთან პრინცესა ვიქტორია...

სამოქალაქო მოხელეთა კასის წესდება შექმნა...

ბერლინი

ბერლინი. იმის გამო, რომ უტორო ქვეყნებში...

ბერლინი

ბერლინი. იმ ხმების გამო, ვითომ პრინცესა...

მედი

მედი. ბოლგარის საქმე, როგორც ხანს, მეტად...

ქვენი

ქვენი. «ქველის გაზეთი» ამბობს: პოლიტიკურის...

ლობას, მაშინ ბისმარკ არ შეუძლიან თითონე...

პეტერბურგის ბირჟა 24 მარტი

Table with 4 columns: Name, Buy, Sell, and other market data.

სია საქმეებისა

რომელიც უნდა განიხილოს სამკომისიონო...

- 1) მოსწენება გამგეობისა, რომ მოწიბუბი მიყუი...

ბიბლიო-გრაფიული განცხადება

სტამბიდან გამოვიდა და ისყიდება ახალი სახელმძღვანელო...

9) მოსწენება გამგეობისა, რომ მამულე...

10) წინადადება გუბერნატორისა, რომ წესდების...

11) აზრი წმ. ივანესისა, რომ ხარვეზი აღრიცხვის...

12) თხოვნა უკრაინის ამერეთისა, რომ მიავლინოს...

13) მოსწენება გამგეობისა იმის შესახებ, რომ...

14) ამორჩევა სამის კანდიდატისა განგოს მის...

15) ამორჩევა კანდიდატისავე დამფუძნებელი...

საკალენდრო ცნობანი

ქრისტეს აქედ ჩაჰმ (1888) წელიწადი. ქვეყნის შემდგომად 7336 წელი...

გამოსაღვე ცნობანი

16 მარტიდან 1 აპრილამდე თეთრი ზურა რუსული 1 გირ. 5 კან...

განცხადებანი

მ. ი. ნიკოლაძის მღაზნაში მიღებულს და ისყიდება...